

Een schrijversverblijf

Nieuw gebruik

De voormalige clausuur van de broeders die niet voor het publiek toegankelijk was, is aangepast om als verblijf voor schrijvers, vertalers, scenaristen en muziekcomponisten te dienen. Om de sfeer van het klooster*, dat volgens schrijvers een ideale “creatieplaats” is te behouden, is de gemeenschappelijke functie van de ruimtes in standgehouden: verblijf in de voormalige cellen van de broeders, een bibliotheek en gemeenschappelijke keuken, douches en woonkamer.

Schrijversretraite

Het Centrum voor Nationale Monumenten steunt dit project ten behoeve van artistieke creatie die de plaats opnieuw tot leven brengt zonder afbreuk te doen aan de door de franciscanenbroeders achtergelaten sfeer van afzondering en het meditatieve aspect. Door tegemoet te komen aan de behoefte aan afzondering van schrijvers is het klooster van Saorge een ontmoetingsplaats geworden: ontmoetingen tussen schrijvers, maar ook tussen schrijvers en de plaatselijke bevolking (discussielezingen, lezingen en informatiesessies op scholen en in bibliotheken in de regio). In samenwerking met de vereniging “les Fioretti” worden geregeld culturele evenementen georganiseerd: exposities, concerten, openbare debatten en seminaries. Tevens worden schrijven- en vertaalworkshops georganiseerd en publicaties verzorgd.

Woordenlijst

Klooster: in de betekenis van convent, een open gemeenschap, niet te verwarren met de gesloten structuur van een monastisch klooster.
De franciscanen hadden contact met de bevolking en leefden in broederschap.
Loodwit: witte patineerafwerking waardoor de nerven van hout goed uitkomen.
Observanten: franciscanen uit de XVde eeuwse hervormingsbeweging van de orde.
Schalmgat: muurvlak tussen een muuropening en de aanzet van een gewelf.
Sint Clara van Assisi (1194-1253): Italiaanse van adel die afstand deed van haar bezittingen om St. Franciscus te volgen. Stichtster van de Clarissen, een vrouwelijke orde naar model van de franciscanenorde.
Sint Franciscus van Assisi (1182-1226): Italiaanse heremiet en prediker. Stichter van de orde der franciscanen.
Stigmata: wonden die lijken op de wonden van het lijden van Jezus.
Wet van 1 juli 1901: hiermee werd het congregatieregime in Frankrijk ingevoerd wat leidde tot de sluiting van talloze ordes.

Praktische informatie

Gemiddelde duur bezoek: 45 minuten
 Aangepast bezoek voor mindervaliden.

Centre des monuments nationaux
 Monastère de Saorge
 06540 Saorge
 tél. 04 93 04 55 55
 fax 04 93 04 52 37

www.monuments-nationaux.fr

Klooster van Saorge

Voormalig franciscanenklooster*

Een spiritueel bezinningsoord...

Het observanten* franciscanenklooster* werd in 1633 gesticht. In de daarop volgende jaren stelt de gemeente Saorge de Saint Bernard kapel buiten het dorp, en later ook de aangrenzende grond voor de bouw van een klooster*, ter beschikking aan de gemeenschap. Er wordt financiële hulp toegekend voor het afwerken van de kerk. De bouw van de kloostergebouwen* is rond 1662 klaar.

Gravure uit de XVIIde eeuw

...gewijd aan literaire schepping

In 1794 bezetten Franse soldaten het klooster* en verjagen ze de broeders. De gebouwen doen nu dienst als gemeentehospice en worden in 1824 teruggegeven aan de franciscanen die er na de wet op de congregatie* tot 1903 verblijven. Het gebouw wordt daarna voor verschillende doeleinden gebruikt en uiteindelijk in 1967 door de Staat gekocht en gerestaureerd. Van 1969 tot 1988 verblijven er wederom franciscanen. Sinds hun definitieve vertrek is het klooster* geopend voor bezoek maar het blijft een plaats voor bezinning, deze keer voor schrijvers.

crédits photos © Centre des monuments nationaux, illustration tout pour plain, conception Plain Sens, Anders, réalisation beau fixe, traduction Caractères et cetera, impression Neo-Typo, septembre 2009.

* Uitleg op de achterzijde van dit document.

* Uitleg op de achterzijde van dit document.

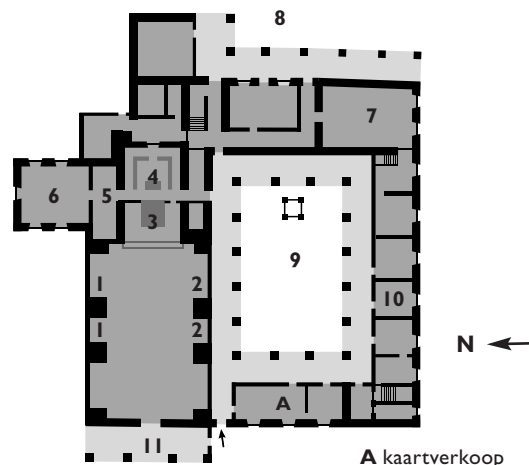

Dit klooster* is samen met deze in Cimiez te Nice, één van de laatste voorbeelden van de barokke architectuur in de streek. De indeling is kenmerkend voor de franciscaanse bouwwerken ten zuiden van Piemonte en in Ligurië uit die tijd: de kerk op het noorden, de kloostergebouwen* verdeeld over de twee niveaus van de drie vleugels van een rechthoekig klooster*.

De “Notre-Dame des Miracles” kerk

De kerk, in de XVIIde eeuw gebouwd, bestaat uit een enkel schip met ribgewelven en vier kapellen. Tussen 1760 en 1762 verrijkt Calderari, een meester-metselaar uit Lugano, de oorspronkelijke sobere decoratie met geschilderde medaillons, omlijst met gepleisterde sierlijsten.

- 1 De twee noordelijke kapellen** hebben aan St. Antonius van Padua en St. Jozef gewijde retabels.
- 2 De twee zuidelijke kapellen** tonen schilderijen op doek uit dezelfde tijd - eind XVIIde eeuw - van St. Petrus van Alcantara, St. Franciscus* en St. Clara* van Assisi. De kruisweg uit 1726 omvat 14 staties en is het werk van de Piemontese schilder Pietro Botta. Het wordt beschouwd als één van de oudste op doek geschilderde kruiswegen uit de streek rond Nice. Een beeld in renaissancestijl van Christus wachtend op zijn kruisiging dateert uit het begin van de XVIIde eeuw.
- 3 De retabel van het hoofdaltaar** is volgens franciscaanse traditie gemaakt van geboend, onbehandeld notenhout. De polychromie is gereserveerd voor de nissen, het bladgoud voor de beelden. In het midden is Onze-Lieve-Vrouwe-van-de-Wonderen (Notre-Dame des Miracles) aan wie de kerk gewijd is, te zien, geflankeerd door St. Antonius van Padua en St. Pascal Baylon. Het bovenste gedeelte toont God de Vader tussen de aartsengel Gabriel en een Maria met Boodschap.

De blazoentop toont de wapenschilden van de franciscanenorde. Het altaar, in Genuese stijl, heeft drie met inlegwerk versierde niveaus.

- 4 Het koor** is van het schip gescheiden door de retabel om de broeders tijdens de mis van het publiek te scheiden. In het koor, dat smaller is dan het schip, staan nog de eenvoudig versierde, geboende notenhouten koorstoelen.
- 5 In de zaal der boetedoening**, de biechtzaal van de broeders, zijn het houtwerk en een wasbekken uit de XVIIde eeuw bewaard gebleven.
- 6 De sacristie** wordt aan drie zijden omgeven door loodwit* geverfd notenhouten schrijnwerk uit 1772. De twee reliekbustes dateren uit de XVIIde eeuw.

De gemeenschappelijke ruimtes

- 7 De refter** is gedecoreerd met fresco's uit de XVIIde eeuw. Op de zijmuren beelden allegorieën de vier deugden uit die door de franciscanen werden uitgedragen: armoede, kuisheid, gehoorzaamheid en nederigheid. Op de achtermuur is boven een Maagd in heerlijkheid die links

geflankeerd wordt door St. Franciscus (met stigmata*) en rechts door St. Antonius van Padua, een allegorie van naastenliefde te zien. Het decor is net als de notenhouten tafels en het houtwerk uit 1667, origineel en niet gerestaureerd.

- 8 De kloostertuin** is te zien vanaf het terras. De tuin heeft nog de originele indeling in terrassen of bassins, wasplaatsen, boomgaarden, de moestuin en met druivenranken overdekte pergola's waardoor de autarkische levenswijze en organisatie van de franciscanen tot uiting komt.

9 De kruisgang

De arcades van de galerijen rusten op grote rechthoekige pilaren. De decoratie die rond 1760 als fresco's rond de ramen is geschilderd, geeft een barokke uitstraling aan de kruisgang. Op de zuidelijke muur staat het blazoen van de franciscanen. De zonnepijlers zijn versierd met de tekens van de dierenriem.

- 10 De cellen van de broeders**, geven, zowel op de begane grond als op de eerste verdieping, toegang tot deze meditatieplaats.

Het grootste deel van **de 23** naïef gepresenteerde fresco's in de schalmgaten* van de gewelven onder de galerijen beelden het leven van Sint Franciscus* van Assisi uit.

- 11 De gevel** van de kerk vertoont een barokke compositie in twee boven elkaar gelegen niveaus. Voor de ingang is een voorportaal waarboven zich een terras met balustrade bevindt. De bovenste verdieping heeft een liervormige opening en is versierd met geverfde stucwerken decoraties die in 1760 tijdens werkzaamheden zijn toegevoegd. Vanaf het kerkplein hebt u uitzicht op het dorp Saorge dat boven de vallei van de Roya ligt.

* Uitleg op de achterzijde van dit document.